

TEHNOLOGIJE TRANSPORTA VOZILO-VOZILO

Prof. dr Slobodan Zečević, dipl.inž.

Osnovne tehnologije intermodalnog transporta vozilo-vozilo

- U zavisnosti od vida transporta i tovarne jedinice postoje četiri osnovne vrste prevoza u tehnologiji vozilo – vozilo:
 - **Drumsko-železnička tehnologija** – prevoz kompletnih drumskih vozila ili delova drumskih vozila (prikolice, polu-prikolice, izmenjivi transportni sudovi) sredstvima železničkog saobraćaja;
 - **Železničko-drumska tehnologija** – prevoz železničkih vagona sredstvima drumskog saobraćaja;
 - **Kopneno-rečno, pomorska tehnologija** – prevoz drumskih i železničkih vozila sredstvima rečnog i pomorskog saobraćaja;
 - **Rečno-pomorska tehnologija** – prevoz sredstava rečnog saobraćaja (barži) sredstvima pomorskog saobraćaja;

Uzroci nastanka tehnologija intermodalnog transporta vozilo-vozilo

- ❑ Zahtev za kompletnom logističkom uslugom od vrata do vrata (door to door, full packet service), bez promene transportnog suda, bez oštećenja, sa manjim vremenskim gubicima, jednostavnijim manipulacijama, itd.;
- ❑ Bolje iskorišćenje transportnih sredstava;
- ❑ Smanjenje troškova transporta;
- ❑ Smanjenje eksternih troškova transporta,
- ❑ Zahtevi za smanjenjem potrošnje energije;
- ❑ Dugo zadržavanje drumskih teretnih vozila u pretovarnim i distributivnim centrima;

Uzroci nastanka tehnologija intermodalnog transporta vozilo-vozilo

- ❑ Zadržavanje drumskih teretnih vozila na graničnim prelazima zbog carinskih procedura;
- ❑ Razni zakonski propisi, ograničenje prevoza drumskih teretnih vozila preko teritorija pojedinih evropskih zemalja (posebno u Austriji i Švajcarskoj);
- ❑ Sve strožiji zahtevi zaštite životne sredine;
- ❑ Zakrčenost drumskih saobraćajnica, posebno na magistralnim pravcima;
- ❑ Težnja ka povećanju bezbednosti saobraćaja;
- ❑ Bolje i racionalnije korišćenje zemljišta;
- ❑ Kvalitet transporta, brzina prevoza, prevoz u lošim vremenskim prilikama, kraći transportni putevi, itd.

Drumsko-železničke tehnologije vozilo – vozilo

- Za drumsko železničke tehnologije transporta vozilo – vozilo u različitim zemljama i regionima sveta upotrebljavaju se različiti termini:
 - Huckepack,
 - Piggy back,
 - Ferroutage,
 - Road Rail transport,
 - Kengourou,
 - Traffic Combine Rail Route

Drumsko-železničke tehnologije vozilo – vozilo

- **PRAĆENI PREVOZ** - prevoz kompletnih drumskih vozila
 - **Tehnologija A** - pokretne autostrade,
- **NEPRAĆENI PREVOZ** - prevoz delova drumskih vozila:
 - **Tehnologija B** - prevoz prikolica i sedlastih poluprikolica,
 - **Tehnologija C** - prevoz izmenjivih transportnih sudova,
 - **Tehnologija D** - bimodalne tehnologije (SEMI RAIL – polu voz)

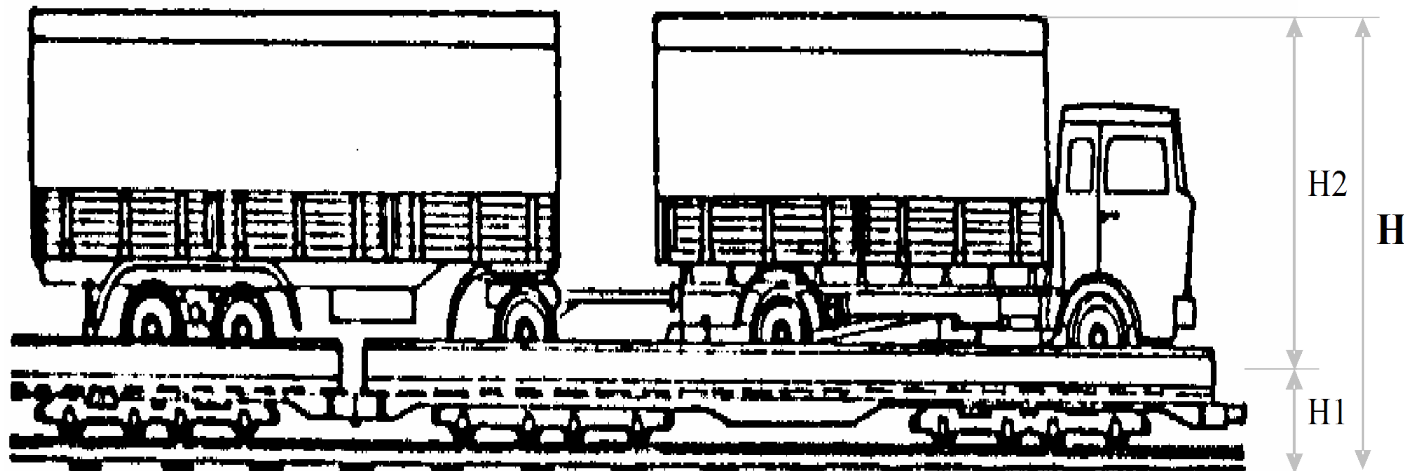
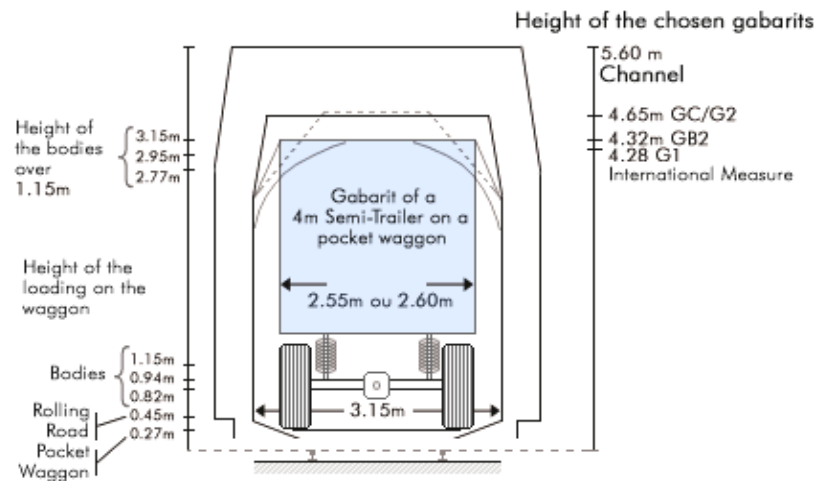
Drumsko-železničke tehnologije vozilo – vozilo – Tehnologija D

- Kao poseban oblik kombinovanog drumsko železničkog transporta od 1990. godine se intenzivnije razvija tehnologija pod nazivom **SEMI RAIL** – poluvoz, odnosno **ROAD RAILER** tehnologija.
- Ova tehnologija je nastala u cilju smanjenja prevoza takozvanog »mrtvog tereta« primenom specijalnih železničkih postolja.

Uzroci nastanka različitih rešenja drumsko-železničke tehnologije

- ***Svetlosni profil*** – Osnovno ograničenje je propisani svetlosni profil koji je za Evropu 4.28m, a u Americi 4.72m, sa oscilacijama od zemlje do zemlje. Kada se na železnička plato kola postavi drumsko vozilo ulazi se u zabranjenu zonu tovarnog profila, a da bi se to izbeglo deluje se na:
 - visinu železničkih kola – H_1 ,
 - visinu drumskog vozila – H_2 ,
 - na obe visine istovremeno – $H_1 + H_2$

Uklapanje visine u svetlosni profil

Uzroci nastanka različitih rešenja drumsko-železničke tehnologije

- ❑ **Odnos korisne i sopstvene mase** železničkih kola i tovarno manipulativne jedinice
 - Ovaj odnos se najčešće koristi za analizu i poređenje, a kreće se u intervalu od 0.5 do 1.5
- ❑ **Način pretovara**, odnosno potreba za opremanjem terminala za horizontalni ili vertikalni pretovar
 - Kod tehnologija A, B i D primenjuje se horizontalni pretovar, a kod tehnologija B i C vertikalni pretovar. U tehnologiji sedlastih prikolica (Tehnologija B) moguće je primeniti i horizontalni i vertikalni pretovar.

Karakteristike drumsko-železničkih tehnologija transporta

- ❑ **Tehnologija A - Tehnologija pokretnih autostrada** – Rollende Landstraße (Ro La), Rolling Road, Rolling Highway, Route Roulante – prevoz autovozova, pojedinačnih vozila na specijalnoj železničkoj blok garnituri
- ❑ **Tehnologija B – Tehnologija sedlastih prikolica** – prevoz prikolica i polu-prikolica železničkim kolima
- ❑ **Tehnologija C – Tehnologija izmenjivih transportnih sudova**
- ❑ **Tehnologija B – Bimodalna tehnologija** – polu voz (SEMI RAIL, ROAD RAIL), prevoz specijalnih polu-prikolica na posebnim železničkim postoljima

Tovarne jedinice u hucke pack saobraćaju

- ❑ Auto vozovi drumskog saobraćaja do 18 m dužine,
- ❑ Sedlasta vozila do 15 m dužine,
- ❑ Izmenjivi transportni sudovi - predstavljaju tovarni prostor drumskog vozila bez šasije, trčućeg stroja. Najčešće su sledećih karakteristika:

KLASA	DUŽINA (mm)	ŠIRINA (mm)	VISINA (mm)
A	12.192 – 13.600	2.550	2.670
B	9.000-9.200	2.500	2.670
C	7.150 – 7.820	2.550	2.670

Specijalna železnička kola u tehnologijama hucke pack saobraćaja

- ❑ *Kola sa spuštanim podom* i točkovima prečnika 350-335 mm – za tehnologiju pokretnih auto strada,
- ❑ *Kola sa »klackalicom« – WIPPENWAGEN* – horizontalni pretovar,
- ❑ *Kola sa »džepom« - TASCHENWAGEN* – vertikalni pretovar,
- ❑ *Kola sa »korpom« - KORBWAGEN* – vertikalni pretovar,
- ❑ *MEGA II vagon* – za velike zapremine, primenjuje se kod Shuttle vozova - za tehnologiju sedlastih prikolica i izmenjivih transportnih sudova
- ❑ *SPINE vagon* – konstruisan je za prevoz polu-prikolica na britanskim prugama. Na ovom vagonu točkovi polu-prikolica se nalaze na samo 330 mm iznad GIŠ-a.

Bimodalna tehnologija – tehnologija D

- ❑ Ova tehnologija je počela da se razvija 50-tih godina prošlog veka u SAD pod nazivom **ROAD RAILER**, radni naziv **MARK IV**. Imala je ugrađene železničke točkove koji su se uvlačili i izvlačili u zavisnosti da li se vozilo kretalo drumom ili prugom. Nedostatak tehnologije je bila velika masa mrtvog tereta.

Bimodalna tehnologija – tehnologija D

- ❑ U Evropi je ispitivano više bimodalnih sistema:
 - Kombitrailer – Norveška, Nemačka
 - CodaE – Švedske
 - Transtrailer – Španija
 - CarroBimodale
 - Semi Rail – Francuska
 - Trailer Train – Norveška
- ❑ Sistem *Road Railer Europa* funkcioniše na području Nemačke, Danske, Austrije, Francuske, Španije

Tehnička baza Semi Rail tehnologije - tehnologije D

- ❑ Specijalizovana drumska vozila:
 - tegljači
 - polu-prikolice, Roadrailer – ima tri osovine. Teži je 2-3 tone od obične prikolice zbog ojačanja za prevoz železnicom. Ima hidrauliku za podizanje vozila i uvlačenje točkova 32 cm iznad GIŠ-a. Proizvodnja ovih vozila je 20-30% skuplja od proizvodnje običnih prikolica. U homogenom vozu se nalazi najčešće od 40 do 90 prikolica
- ❑ Specijalna železnička postolja, šasije,
- ❑ Terminali sa upuštenim kolosecima

Neke karakteristike, prednosti i nedostaci pojedinih drumsko-železničkih tehnologija

- ❑ Tehničku bazu tehnologija drumsko železničkog transporta najčešće čine drumska vozila, tegljači, specijalna železnička kola, pretovarne rampe, dizalice i terminali sa kolosecima i manipulativnim površinama
- ❑ Ovo je specifična kooperacija na području drumsko železničkog transporta sa različitim modalitetima vlasnika i organizatora prevoza: korisnik, drumsko preduzeće, specijalno preduzeće, železničko preduzeće
- ❑ Ove tehnologije prevoza su najzastupljenije u Nemačkoj, Francuskoj, Italiji i Austriji

Neke karakteristike, prednosti i nedostaci pojedinih drumsko-železničkih tehnologija

- ❑ U međunarodnom transportu na prevoznom putu postoji barem jedan granični prelaz, pri čemu se kompletna kompozicija i do 40 jedinica, prema sporazumu **na carini zadržava do 30 minuta** čime se znatno smanjuje zadržavanje vozila na prelazu.

Neke karakteristike, prednosti i nedostaci pojedinih drumsko-železničkih tehnologija

- ❑ U tehnologiji A **prosečni pređeni put** je preko 500 km, a u Americi su prosečna rastojanja od 600 do 1200 km, a ponekad i više. **Na relacijama preko 300 km ostvaruju se značajni efekti.**
- ❑ **Trajanje samog prevoza** u tehnologiji A bi trebalo da bude u intervalu od 8 do maksimum 12 časova, a u tehnologijama B, C i D, zbog odvajanja vučnog vozila, ekonomičnost se povećava sa povećanjem rastojanja i trajanja prevoza

Neke karakteristike, prednosti i nedostaci pojedinih drumsko-železničkih tehnologija

- ❑ Tehnologije A i D ne zahtevaju posebne investicije za pretovarna postrojenja i opremu u terminalima
- ❑ Kod tehnologija B i C vozači drumskih vozila su angažovani samo na odvozu i dovozu dok se kod tehnologije pokretnih autostrada osoblje vozi u posebnim - spavaćim kolima.
- ❑ Na dužim relacijama ostvaruju se **niži troškovi za vozno osoblje 25 – 30%**
- ❑ **Uštede u varijabilnim troškovima** (gorivo, maziva, auto gume, itd)

Neke karakteristike, prednosti i nedostaci pojedinih drumsko-železničkih tehnologija

- ❑ Produžava se vek trajanja transportnih sredstava
- ❑ U ranijim razvojnim fazama tehnologije pokretnih autostrada su racionalizovale investicije i ulaganja u nova vozila jer su se koristila vozila čija eksploatacija nije više bila opravdana u daljinskom drumskom transportu – transportu na veće distance. Ova vozila su se koristila za odvozno dovozni transport na kraćim relacijama.

Neke karakteristike, prednosti i nedostaci pojedinih drumsko-železničkih tehnologija

- ❑ Odvajanjem vučnog vozila, tegljača, od poluprikolice ili prikolice, tehnologije B i C imaju manju vrednost vezanog kapitala
- ❑ Železnica vraća deo prevoza koji je na sebe preduzeo drumski transport

Neke karakteristike, prednosti i nedostaci pojedinih drumsko-železničkih tehnologija

- ❑ Organizacija prevoza može biti u vidu **homogenih blok vozova**, pojedinačnih grupa kola – 60% troškovi formiranja voza i 40% su troškovi prevoza. Homogeni blok vozovi nemaju ove troškove
- ❑ Povećava se obrt jer je **vreme obrta 1 – 2 dana**, a u klasičnom transportu 5 – 6 dana
- ❑ Železnička kola specijalne konstrukcije su **dva puta skuplja** od ostalih teretnih kola
- ❑ **Visoko tarifne robe** iz klasičnog železničkog prevoza idu u huckepack prevoz

Neke karakteristike, prednosti i nedostaci pojedinih drumsko-železničkih tehnologija

- ❑ Pitanje organizacije na oba kraja je problem, nedostatak i prednost za različita preduzeća. Za srednja i velika preduzeća koja imaju više filijala to nije problem, ali za manja može da bude
- ❑ Uvođenjem kompletnih hucke pack vozova sa čvrsto ukalkulisanom cenom prevoza železnica ne preuzima rizik na sebe jer ne utiče na korišćenje kapaciteta, a ima uračunat dobitak od svake ture

Neke karakteristike, prednosti i nedostaci pojedinih drumsko-železničkih tehnologija

- ❑ U međunarodnom transportu zbog različitih konstruktivnih rešenja i tehnologija ima problema (Nemačka i Francuska)
- ❑ Problem kod pojedinih tehnologija je **neravnomerno osovinsko opterećenje** i obezbeđenje tereta kod naglog kočenja i ranžiranja
- ❑ Izmenjivi transportni sudovi daju mogućnost podele tereta na dva dela što je bitno za gradsku vožnju i dostavu u urbanim sredinama (**city logistika**)

Neke karakteristike, prednosti i nedostaci pojedinih drumsko-železničkih tehnologija

- ❑ Obrtna postolja u tehnologiji D se ne mogu kretati železnicom bez Roadrailera, pa se može desiti da ostanu u krajnjem terminalu u slučaju prevoza u jednom smeru
- ❑ Prikolice se pretovaraju do 15 min, izmenjivi transportni sudovi 3-5 min, a ceo voz u tehnologiji pokretnih auto strada se pretovari za 20 min
- ❑ Odnos korisne i ukupne sopstvene težine je:
 - Tehnologija A – 0.69
 - Tehnologija B – 0.95
 - Tehnologija C – 1.37
 - Tehnologija D – 1.38 – 1.42

Društva za eksploataciju hucke pack saobraćaja

- ❑ Na međunarodnom nivou rad nacionalnih društava koordinira **Međunarodna unija za eksploataciju drumsko železničkog transporta (*Union International Rail Route – UIRR*)**.
- ❑ UIRR udruženje je osnovano 23.10.1970. godine u Minhenu. Prvi članovi ovog udruženja bili su: Hupac (CH), ASG (S), Hucketrans (A), Kombiverkehr (D), Novatrans (F), Trailstar (NL) i TRW (B).
- ❑ Članice UIRR-a su prve godine ukupno realizovale prevoz oko 230000 ITU na nacionalnom i oko 17000 ITU na međunarodnom nivou.

UIRR – neke karakteristike

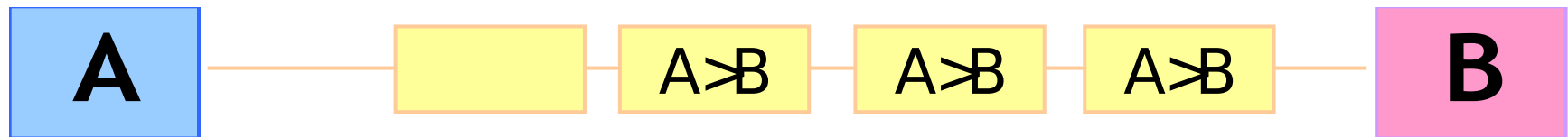
- ❑ Članice UIRR-a su 2005. godine ostvarile transportni rad od oko 37 milijardi tkm, a 2006. preko 45 milijardi tkm;
- ❑ U periodu 1990-2005. ukupni kombinovani drumsko – železnički transport je udvostručen, a međunarodni utrostručen.
- ❑ Tokom 2005. sa "druma" na "šine" prebačeno je preko 5.6 miliona TEU.
- ❑ Po radnom danu, 2005. godine članice UIRR preusmerile su sa drumskog na železnički saobraćaj više od 11.000 transportnih jedinica, što je jednako koloni teških kamiona dugoj više od 180 km.

UIRR – neke karakteristike

- ❑ **Prosečno rastojanje** u kombinovanom drumsko-železničkom transportu:
 - u **međunarodnom** saobraćaju povećano je sa 800 km (2005.) na **850 km** (2006.)
 - u **nacionalnom** saobraćaju smanjeno je sa 560 km (2005.) na **510 km** (2006.)
- ❑ **Prosečna težina pošiljki** u kombinovanom drumsko-železničkom transportu:
 - u **međunarodnom** saobraćaju, prosečna masa jedne pošiljke u 2006. godini iznosila je **24 t** (2005. - 25t),
 - u **nacionalnom** saobraćaju, prosečna masa jedne pošiljke u 2006. godini iznosila je **21 t** (2005. - 19t).

Organizacija nepraćenog prevoza

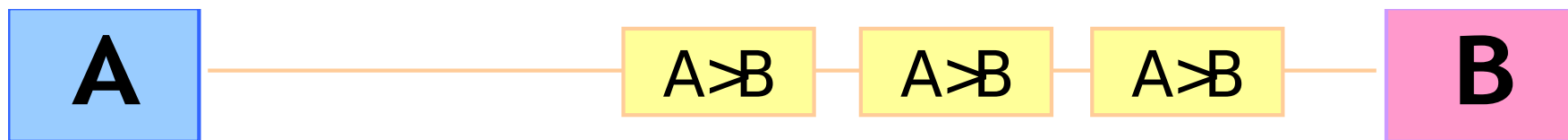
- ❑ ***Direktni vozovi*** – voz koji povezuje dva terminala.
- ❑ ***Blok vozovi*** – direktni vozovi promenljivog broja vagona u kompoziciji koji operišu između dva terminala, A i B

Šema blok voza

Organizacija nepraćenog prevoza

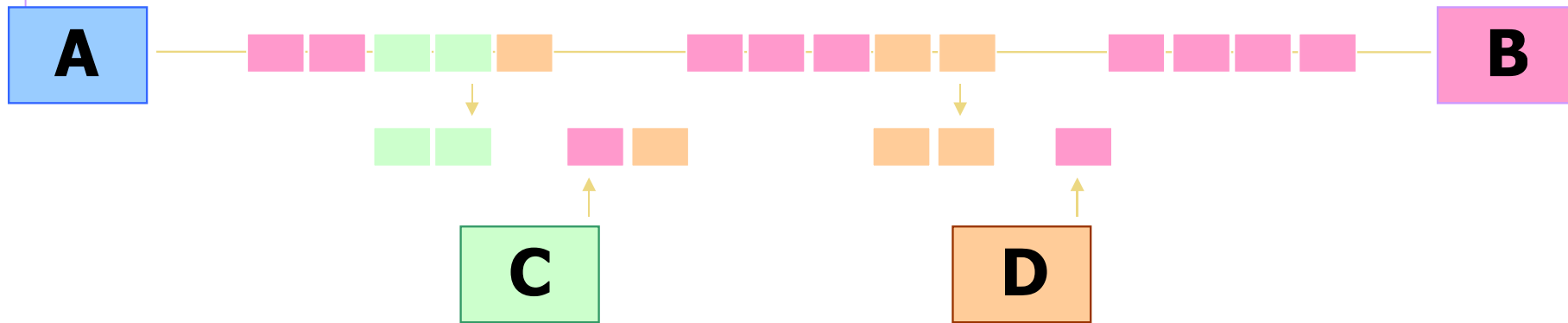
- *Shuttle vozovi* – varijacija direktnog voza sa fiksnom kompozicijom vagona, koja se dnevno kreće između dve ekonomske zone. Ovaj koncept razvila je kompanija Hupac 1992. godine na relaciji Busto Arsizio (severno od Milana) - Keln.

Šema shuttle voza

Organizacija nepraćenog prevoza

- ***Linijski vozovi*** – vozovi sa fiksnom rutom kretanja koji opslužuju nekoliko terminala. Vozovi se pune i prazne u sekvencama, na terminalima duž rute.

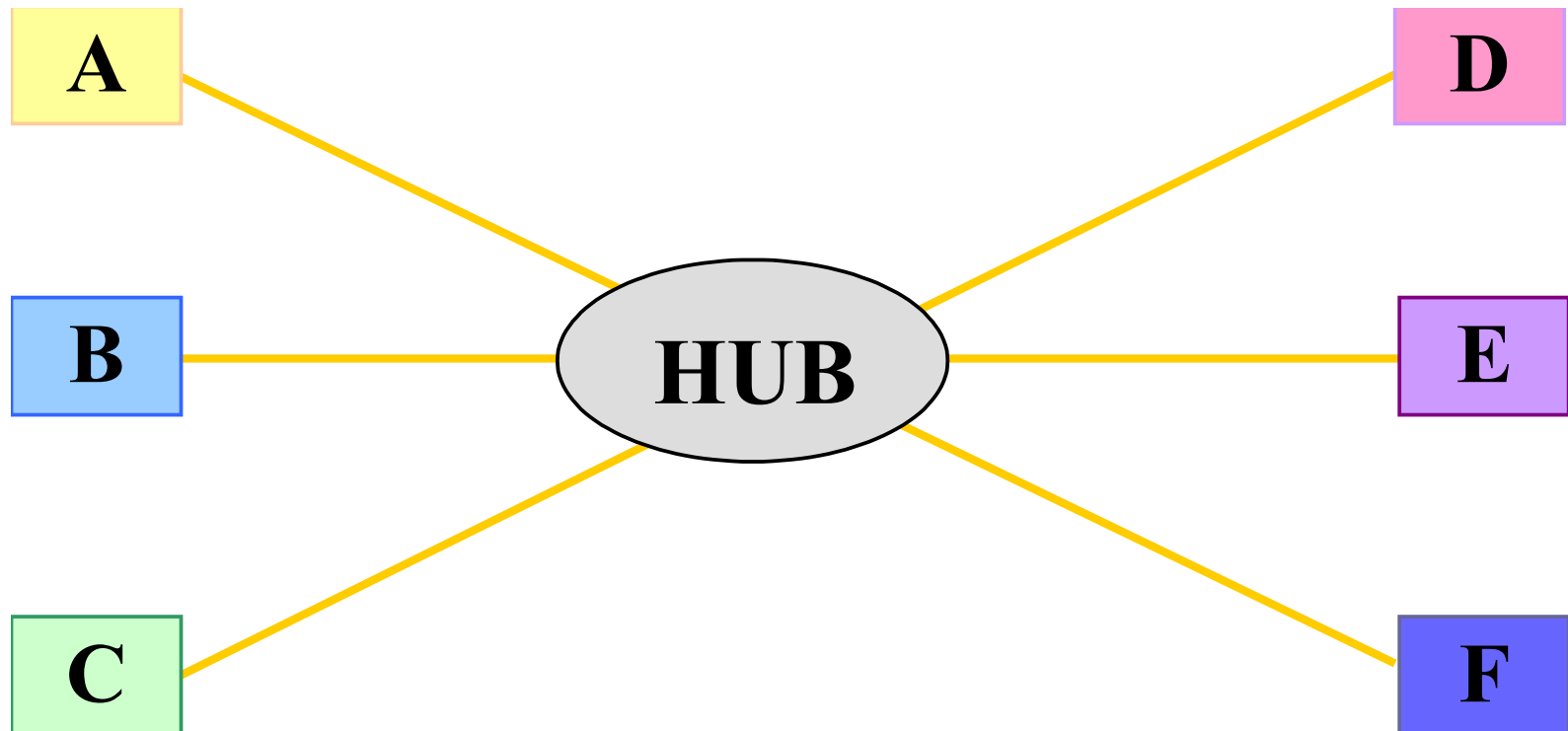

Šema linijskog voza

Organizacija nepraćenog prevoza

- ❑ **Grupni vozovi** – vozovi preko Hub terminala. Ovaj koncept je baziran na principu mešovitih direktnih vozova koji dolaze iz više pravaca do Hub terminala gde se tokovi konsoliduju i pregrupišu u različite pravce, kako bi stigli do ciljnog terminala.
- ❑ **Fider vozovi** – vozovi koji saobraćaju na kraćim relacijama, duž linije ili kružeći, opslužujući lokalno okruženje

Šema Hub koncepta

Organizacija praćenog prevoza

- ❑ U praćenom prevozu kompletna drumska vozila se transportuju na specijalnim vagonima, a vozači putuju istim vozom - spavaćim kolima.
- ❑ Specijalizovano društvo **Hupac** (Švajcarska) primenjuje *Rolling Highway* sistem za praćeni transport – vozovi saobraćaju nekoliko puta u toku dana u oba smera između italijanske i nemačke granice.

Organizacija praćenog prevoza

- Primena ovih vozova na području Švajcarske (do osam vozova dnevno saobraća po određenom redu vožnje) ima mnoge prednosti, između ostalog:
 - najkraće vreme putovanja preko Alpa,
 - opasna roba može sa velikom sigurnošću biti transportovana kroz Gotthard tunel

Organizacija praćenog prevoza

- ❑ U 2006. godini, praćeni transport preko Gotard koridora beleži ukupan obim od 21379 pošiljki, odnosno za 9,3 % manje u odnosu na 2005. godinu.
- ❑ Ovaj pad obima transporta prouzrokovao je zbog nemogućnosti transporta drumskih teretnih vozila visine 4 m (samo 3,8 m), na linijama Milan – Singen i Frajburg – Lugano. Na liniji Basel – Lugano transport drumskih vozila visine 4 m je moguć, primenom novih vagona sa niskim postoljem, ali na preostale dve linije nije još dozvoljena primena ovih vagona, od strane nemačkih i italijanskih vlasti

Organizacija hucke-pack transporta

- ❑ Osnovu uspešnog funkcionisanja nacionalnog hucke – pack transporta Nemačke predstavlja veoma razvijena nacionalna železnička mreža **Kombi – Netz 2000+**, koja je postala operativna od 2000. godine, kroz saradnju Kombiverkehr-a i Intermodal DB Logistics-a (tada poznatog kao DB Cargo).
- ❑ U prvoj fazi eksploatacije na ovoj mreži saobraćalo je 26 vozova na 60 linija, dok je danas ovo veoma efikasna železnička mreža sa 56 direktnih i shuttle vozova, koji dnevno saobraćaju na 95 relacija.

Organizacija hucke-pack transporta

- ❑ Osim usluga blok i shuttle vozova **Kombi – Netz 2000+** mreža nudi i usluge vozova sa pojedinačnim vagonima, natovarenim hucke pack tovarnim jedinicama, čime je obezbeđen transport između terminala koji nisu povezani shuttle i blok vozovima.
- ❑ Zahvaljujući transportu na ovoj mreži, **svake noće** se preveze količina tereta koje je ekvivalentna konvoju od **1500 drumskih teretnih sredstava**.

Organizacija hucke-pack transporta

- Kombi – Netz 2000+ je donela značajna poboljšanja usluga kombinovanog transporta:
 - brzi noćni servis između glavnih industrijskih centara,
 - veća koncentracija Gateway usluga, kojima se povezuju nacionalna i međunarodna mreža u cilju stvaranja Panevropskog železničkog sistema,
 - poboljšanje reda vožnje,
 - garantovane cene.

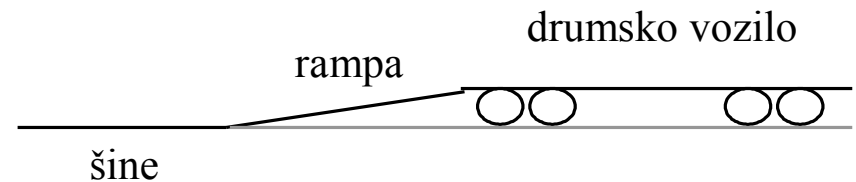
Železničko-drumska tehnologija vozilo – vozilo

- ❑ Ova tehnologija podrazumeva transport železničkih teretnih kola vozilima drumskog saobraćaja.
- ❑ Železničko-drumska tehnologija vozilo-vozilo primenjuje se na kraćim relacijama (od 5 do 15 km), u slučaju nedostatka industrijskih koloseka. Ostvaruje se primenom specijalnih drumskih prikolica – transporter, sa većim brojem osovina (minimum četiri).

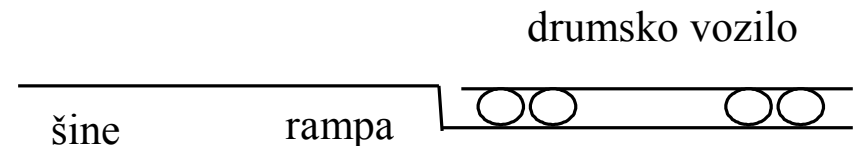
Železničko-drumska tehnologija vozilo – vozilo

- U ovoj tehnologiji pretovar je horizontalan, a realizuje se preko specijalne rampe koja može biti:

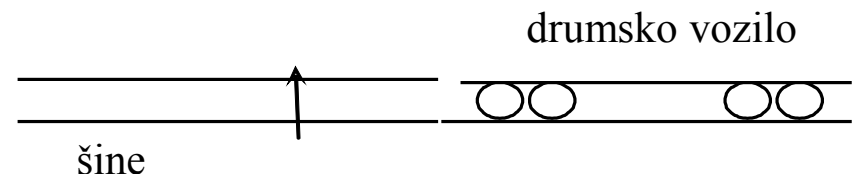
- **pokretna rampa**

- **stabilna rampa**

- **platforma**

Nedostaci železničko-drumske tehnologije vozilo – vozilo

- ❑ male brzine,
- ❑ ometanje drumskog saobraćaja,
- ❑ primenjiva samo u ravničarskim predelima,
- ❑ potrebna su posebna pretovarna postrojenja u robnim stanicama – rampe,
- ❑ veliki mrtvi teret

Neke karakteristike železničko-drumske tehnologije vozilo – vozilo

- ❑ Pretovar se kod korisnika može vršiti:
 - bez skidanja vagona sa drumskog vozila i
 - skidanjem vagona na specijalni kolosek
- ❑ Stanica ne mora da ima mehanizaciju za pretovar robe koja je na kolima jer tu mehanizaciju industrijski pogoni već imaju ili se vrši kipovanje ako se prevozi rasuta roba.
- ❑ Zbog eliminacije pretovara moguće je smanjiti troškove za 35 – 50%.

Neke karakteristike železničko-drumske tehnologije vozilo – vozilo

- ❑ Jedan vagon može zameniti 4-5 drumskih vozila, a to je 80-120 tona robe.
- ❑ U Nemačkoj je desetina stanica opremljena za ovaj vid transporta.

Kopneno-rečno pomorske tehnologije vozilo – vozilo

- ❑ Kopneno-rečno pomorska tehnologija vozilo – vozilo podrazumeva transport drumskih i železničkih vozila sredstvima rečnog ili pomorskog saobraćaja. Pretovar je horizontalan, preko rampe na čeonoj ili bočnoj strani broda.
- ❑ Preko rampe i pokretnih platformi vozila se mogu raspoređivati na više nivoa na brodu – **Ro-Ro tehnologija (Roll on – Roll off).**
- ❑ Kada raspored vozila po palubi broda ide preko specijalnih liftova ova tehnologija nosi naziv **LO – LO tehnologija (Lift on – Lift off).**

Kategorije Ro-Ro saobraćaja

- ❑ **Prevoz kompletnih drumskih vozila** sa vozačem i železničkih kola u kombinaciji sa prevozom automobila i putnika – najčešće u prevozu preko moreuza i u priobalnom prevozu
- ❑ **Prevoz prikolica i polu-prikolica**, bez vučnog vozila i vozača, u kombinaciji sa prevozom kontejnera u mešovitim Ro-Ro brodovima – primena na području Sredozemlja, Baltičkog i Severnog mora
- ❑ **Prevoz kontejnerizovane ili nekontejnerizovane robe** utovarene na specijalne prikolice sa spuštenim podom – pokretni nosači, na dugim relacijama pomorskog saobraćaja

Tehnička baza Ro-Ro tehnologije

- ❑ Tehničku bazu Ro-Ro tehnologije čine:
 - Ro-Ro brod,
 - tovarne jedinice Ro-Ro tehnologije transporta,
 - Ro-Ro rampa i
 - terminali sa pratećom mehanizacijom i infrastrukturom
- ❑ Ro-Ro brodovi:
 - standardizovani za Ro-Ro jedinice – drumska i železnička prevozna sredstva,
 - kombinovani kontejnerski – Ro-Ro brodovi

Tovarno manipulativne jedinice u Ro-Ro saobraćaju

- ❑ kompletna ili delovi drumskih teretnih vozila,
- ❑ železnička kola ili kompletne kompozicije,
- ❑ komadna roba na posebnim nosačima – trejlerima,
- ❑ kontejneri na trejlerima,
- ❑ novi automobili,
- ❑ razne vrste specijalnih vozila u transportu (poljoprivredne mašine, građevinske mašine, itd) itd.

Rampe za pretovar Ro-Ro jedinica

- ❑ Preporuke za izgradnju Ro-Ro rampi date su ISO standardima: širina rampe za jednosmeran i dvosmeran saobraćaj od 5 i 9 m, minimalna čista visina iznad površine rampe treba da je 7 m itd.
- ❑ Rampe se dele na:
 - **Fiksne rampe** - sa propisanim nagibom od 1/10 do 1/5 i sa preporučenom širinom od 32 m
 - **Pokretne mostne rampe** – primenjuju se tamo gde su veće promene vodostaja. Građene su na pontonima sa mogućnošću pomeranja duž operativne obale. Ukoliko se promena vodostaja kreće do 5 m njihova dužina može biti između 20 i 40 m.

Prednosti kopneno-rečno pomorske tehnologije vozilo – vozilo

- ❑ Omogućava transport tereta u svakom obliku i težini od vrata do vrata,
- ❑ Nisu potrebne velike investicije za izgradnju posebnih lučkih terminala,
- ❑ Velika brzina utovarno istovarnih operacija – od 400 do 800 t/h,
- ❑ Zbog kraćeg zadržavanja u lukama, povećan broj obrta broda tako da jedan Ro-Ro brod zamenjuje dva do tri potencijalna linijska broda,
- ❑ Znatno manji troškovi utovara, razmeštaja i slaganja tereta,
- ❑ Veća produktivnost rada lučkih radnika,
- ❑ Ro-Ro brodovi su manje zavisni od vremenskih prilika u odnosu na LASH brodove itd.

Nedostaci kopneno-rečno pomorske tehnologije vozilo – vozilo

- Osnovni nedostatak Ro-Ro tehnologije je to što Ro-Ro brodovi za 1/3 slabije koriste brodski prostor i to zbog:
 - gubitka prostora između prikolica,
 - neiskorišćenosti prostora ispod prikolica,
 - neiskorišćenosti prostora iznad prikolica i gornje palube i
 - zauzetosti prostora liftovima i rampama za pristup vozila na palube

Rečno-pomorske tehnologije vozilo – vozilo

- ❑ Ovim tehnologijama vrši se prevoz rečnih plovila, barži, sredstvima pomorskog saobraćaja.
- ❑ Tehnologije se prvenstveno primenjuju na području Severne Amerike, bivšeg Sovjetskog Saveza i u Zapadnoj Evropi.
- ❑ Postoje četiri sistema:
 - LASH sistem,
 - SEABEE sistem,
 - BACAT sistem,
 - FIDER sistem

LASH sistem

□ Ovaj sistem čine:

- **matični brod nosač**, nosivosti oko 40000 tona, sa širokom krmom i dizalicom,
- **barže nosivosti 375 tona**, dužine 18.6 m, širine 3.5 m, visine 3.9 m,
- **dizalice nosivosti 500 tona**

□ Relacije:

- SAD – zemlje Bliskog Istoka, Srednjeg Istoka, Australija, Novi Zeland
- Crno more – Indijski podkontinent,
- Srednji i donji Dunav – Jugoistočna Azija

SEABEE sistem

- ❑ Ovaj sistem čine:
 - brod nosač sa tri palube, nosi 38 barži,
 - barže nosivosti 850 tona,
 - lift na krmi, nosivosti 2 000 tona
- ❑ Utovar i istovar se mogu odvijati daleko od dokova pomorskih luka.
- ❑ Relacije:
 - na području golfskog regiona SAD-a, pre svega na rekama Misisipi, Misuri, na njihovim pritokama i na području Panamskog kanala.

BACAT sistem

- Ovaj sistem čine:
 - BACAT brod, katamaran, kapacitet 10 BACAT ili 5 LASH barži,
 - BACAT barža nosivosti 150 tona, dimenzija 16.8 i 4.7m
 - Posebne dizalice sa platformom preko koje se barža spušta u tunel
- Relacije:
 - Engleska – Holandija, Belgija, Nemačka.

FIDER sistem

- ❑ Postoje:
 - FIDER/LASH brodovi nosivosti oko 12 barži
 - FIDER/RO-RO brodovi, gaz 2-3 m, 22 poluprikolice dužine 12 m ili 1300 tona generalnog tereta
 - FIDER/kontejnerski brodovi, sa oko 50-120 kontejnera
- ❑ Primjenjuje se između malih i velikih luka za sabirno distributivni transport. Brodovi imaju mali gaz i ravnu palubu.

Prednosti rečno-pomorske tehnologije vozilo – vozilo

- ❑ Mogućnost korišćenja vodnih puteva,
- ❑ Znatno brži pretovar u odnosu na ostale tehnologije – od 1500 do 2000 t/h,
- ❑ Svestrana upotrebljivost brodova nosača za sve vrste tereta i sve pojavne oblike,
- ❑ Nezavisnost od luka i lučkih procedura i ograničenja,
- ❑ Kraće zadržavanje brodova u lukama omogućava njegov brži obrt,

Prednosti rečno-pomorske tehnologije vozilo – vozilo

- ❑ Uštede u lučkim troškovima,
- ❑ Manja opasnost od krađa, oštećenja i drugih rizika,
- ❑ Barže se mogu koristiti kao mali brodovi i teret pretovariti u konvencionalnim lučkim postrojenjima itd.

Nedostaci rečno-pomorske tehnologije vozilo – vozilo

- ❑ Ograničenje saobraćaja na vodnim putevima,
- ❑ Hidrološke prilike na plovnim putevima su često ograničavajući faktor,
- ❑ Velika investiciona ulaganja u tehničku bazu ovog sistema,
- ❑ Nepovoljne vremenske prilike otežavaju manipulisanje sa baržama, itd.